

Studij	Jednopedmetni preddiplomski studij hrvatskoga jezika i književnosti			
Naziv kolegija	Povijesna gramatika hrvatskog jezika			
Status kolegija	Obvezni kolegij			
Godina	1.	Semestar	II.	
Bodovna vrijednost	5 ECTS			
Nastavno opterećenje (P + V + S)	30P + 30S			
Nastavnik	Dr. sc. Josip Lisac, red. prof.			
e-mail	jlisac@unizd.hr			
vrijeme konzultacija	srijedom 10 – 12 h			
Asistent	Josip Galić, prof.			
e-mail	jgalic@unizd.hr			
vrijeme konzultacija	ponedjeljkom 16 – 18 h			
Početak nastave	29. veljače 2016.		Završetak nastave	9. lipnja 2016.
Ispitni rokovi	1. termin	2. termin	3. termin	4. termin
	naknadno	naknadno	naknadno	naknadno
Mjesto i termin održavanja predavanja	četvrtkom 10 – 12 h (dv. 241)			
Mjesto i termin održavanja seminara	Grupa A: ponedjeljkom 18 – 20 h (dv. 241) Grupa B: utorkom 14 – 16 h (dv. 232)			
Ciljevi kolegija	<ul style="list-style-type: none"> – upoznati studente s genetskolingvističkim aspektom hrvatskoga jezika; – upoznati studente sa suvremenom metodologijom proučavanja jezične dijakronije; – osposobiti studente za jezičnu analizu tekstova na fonološkoj, morfološkoj, sintaktičkoj i leksičkoj razini; – osposobiti studente za razumijevanje hrvatskih književnih tekstova svih razdoblja 			
Ishodi učenja	<p>Nakon odslušanij predavanja i napravljenij vježbi studenti će moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pravilno tumačiti osnovne principe povijesne gramatike; – objasniti razvoj fonološkoga i morfološkoga sustava hrvatskoga jezika (od praslavenskoga preko starohrvatskoga do suvremenij sustava hrvatskoga jezika); – objasniti promjene tvorbenij modela i osnove povijesne sintakse; – temeljem naučenij činjenica rangirati različite jezične značajke u suvremenij sustavima hrvatskoga jezika s obzirom na stupanj njihove konzervativnosti ili inovativnosti; – samostalno analizirati tekstove različitij starina na različitij jezičnij razinama; – usporediti pojedine jezične značajke u dijakronijski različitij sustavima i definirati smjerove razvoja. 			
Preduvjeti za upis	-			
Sadržaj	Pregled tzv. unutarnje povijesti hrvatskoga jezika; mjesto hrvatskoga jezika unutar južnoslavenskih i drugih slavenskih jezika; periodizacija hrvatske jezične povijesti i glavne značajke pojedinih razdoblja. Glavne fonološke, morfološke, sintaktičke, tvorbene i leksičke značajke.			
Obveze studenata	<ul style="list-style-type: none"> – redovito pohađanje predavanja i seminara – rješavanje vježbi i domaćih radova – pozitivno ocijenjen seminarski rad/izlaganje 			
Raspodjela ECTS bodova prema studijskim obvezama	Pohađanje nastave – 1 ECTS Seminarski rad – 1 ECTS Priprema za predavanje/seminar – 1 ECTS Pismeni ispit – 2 ECTS			

Ispitna literatura	D. Brozović – P. Ivić, <i>Jezik, srpskohrvatski/hrvatskosrpski, hrvatski ili srpski</i> , Zagreb, 1988. B. Jurišić, <i>Nacrt hrvatske slovnice I – II</i> , Zagreb, 1992. D. Malić, <i>Povijesne jezične promjene, Hrvatska gramatika</i> , Zagreb, 1995, str. 601 – 635. M. Moguš, <i>Fonološki razvoj hrvatskog jezika</i> , Zagreb, 1971.
Dopunska literatura	A. Belić, <i>Osnovi istorije srpskohrvatskog jezika, I. Fonetika</i> , Beograd, 1960. A. Belić, <i>Istorija srpskohrvatskog jezika, II</i> , Beograd, 1969. D. Brozović, <i>Hrvatski jezik, njegovo mjesto unutar južnoslavenskih i drugih slavenskih jezika, njegove povijesne mijene kao jezika hrvatske književnosti, Hrvatska književnost u evropskom kontekstu</i> , Zagreb, 1978, str. 9–83. M. Kapović, <i>Povijest hrvatske akcentuacije. Fonetika</i> , Zagreb, 2015. J. Lisac, <i>Hrvatski dijalekti i jezična povijest</i> , Zagreb, 1996. I. Lukežić, <i>Zajednička povijest hrvatskih narječja. 1. Fonologija</i> , Zagreb, 2012. I. Lukežić, <i>Zajednička povijest hrvatskih narječja. 2. Morfologija</i> , Zagreb, 2014. R. Matasović, <i>Uvod u poredbenu lingvistiku</i> , Zagreb, 2001. R. Matasović, <i>Poredbenopovijesna gramatika hrvatskoga jezika</i> , Zagreb, 2008. M. Mihaljević, <i>Slavenska poredbena gramatika, I</i> , Zagreb, 2002. M. Mihaljević, <i>Slavenska poredbena gramatika, II</i> , Zagreb, 2014. Z. Vince, <i>Putovima hrvatskoga književnog jezika</i> , Zagreb, 1978. J. Vončina, <i>Jezična baština</i> , Split, 1988.
Oblici provođenja nastave	Predavanja, seminari i radionice, samostalni zadatci, mentorski rad, konzultacije
Način provjere znanja i polaganja ispita	Ispit se provodi pismeno, a u konačnu ocjenu ubraja se i seminarska ocjena te ukupna aktivnost i uspješnost u rješavanju zadataka tijekom nastave.
Jezik poduke	Hrvatski
Način praćenja kvalitete	Izvješće o izvedenoj nastavi, studentske ankete

Red. br.	SADRŽAJ	Literatura*
1.	Uvodno predavanje: pojam evolucije jezika	
2.	Metode u istraživanju jezične povijesti	
3.	Balkanski jezični supstrat	
4.	Praslavenski jezik i južnoslavenski jezici	
5.	Granice srednjojužnoslavenskih narječja	
6.	Vokalizam	
7.	Vokalizam	
8.	Vokalizam	
9.	Konsonantizam	
10.	Akcentuacija	
11.	Morfologija – deklinacija imenica i pridjeva	
12.	Morfologija – zamjenice, brojevi i glagoli	
13.	Tvorba riječi, sintaksa i leksik	
14.	Balkanizmi i novoštokavske inovacije	
15.	Završna provjera znanja	

Red. br.	SADRŽAJ	Literatura*
1.	Upoznavanje s literaturom i seminarskim obvezama	
2.	Osnovni pojmovi iz povijesnoga jezikoslovlja	
3.	Jezik slavenske bespismenosti	
4.	Analiza odabranih poglavlja <i>Uvoda u poredbenu lingvistiku</i> Ranka Matasovića	
5.	Razvoj samoglasničkoga sustava (na primjerima) – 1. dio	
6.	Razvoj samoglasničkoga sustava (na primjerima) – 2. dio	
7.	Razvoj suglasničkoga sustava (na primjerima) – 1. dio	
8.	Razvoj suglasničkoga sustava (na primjerima) – 2. dio	
9.	Razvoj naglasnoga sustava	
10.	Od praslavenskoga do hrvatskoga morfološkog sustava (imenice)	
11.	Od praslavenskoga do hrvatskoga morfološkog sustava (zamjenice, pridjevi, brojevi)	
12.	Od praslavenskoga do hrvatskoga morfološkog sustava (glagoli)	
13.	Osnove dijakronijske sintakse (s primjerima iz tekstova)	
14.	Novoštokavske inovacije (s primjerima iz tekstova)	
15.	Sinteza	

* Uz navedenu obveznu i dopunsku literaturu na nastavi će za pojedina predavanja biti preporučena i ostala potrebna literatura.